

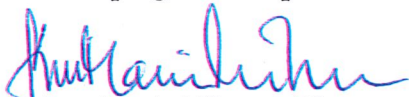
KOMMUNPROGRAM FÖR JÖNKÖPINGS KOMMUN

Mandatperioden 2019-2022

Med detta kommunprogram redovisar Koalition för Jönköping den politiska inriktningen och planerna för mandatperioden 2019-2022.

Kommunprogrammet kommer att konkretiseras i de årliga verksamhets- och investeringsplanerna (VIP) och verkställas i den takt den samhällsekonomiska utvecklingen medger.

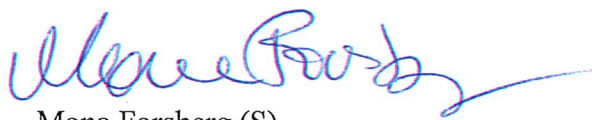
Jönköping den 11 april 2019

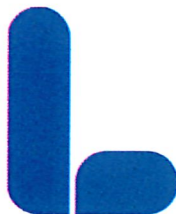

Ann-Marie Nilsson (C)

Ilan De Basso (S)

David Gerson (L)

Margareta Sylvan (MP)

Mona Forsberg (S)

Inledning

Jönköpings kommun ska värna de demokratiska värdena i hela sin verksamhet och verka för öppenhet, tolerans och alla människors lika värde. Det är särskilt viktigt när demokratin i omvärlden allt oftare ifrågasätts och angrips. Kommunen ska bedriva förtroendeskapande arbete med delaktighet och dialog för att stärka demokratifrågorna och demokratins ställning. Tillit måste prägla förhållandet mellan kommuninvånare och förtroendevalda och mellan kommuninvånare och de kommunala verksamheterna. Sociala orättvisor ska motarbetas och Jönköping ska upplevas som en inkluderande plats att bo på oavsett om det är i staden eller på landsbygden. Långsiktig hållbarhet ska vara vägledande begrepp för utvecklingen av Jönköpings kommuns verksamheter, såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Nämnder, förvaltningar och de kommunala bolagen ska gemensamt – och i samverkan – arbeta i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda övergripande mål och program samt i linje med Vision 2030; Jönköping är södra Sveriges nav - En kommun med framåtanda – En kommun som präglas av gemenskap, trygghet och öppenhet – En kommun där stad möter landsbygd. Jönköpings kommun samverkar – för det gemensammas bästa – med näringslivet, ideella sektorn, högskolan och andra som kan bidra till ett gott samhälle och till att göra vår kommun ännu bättre.

Ledning/styrning/ekonomi

Styrningen av Jönköpings kommun ska vara tillitsbaserad, öppen och transparent. Kommunen eftersträvar en styrning, kultur och arbetssätt med fokus på verksamhetens syfte och brukarens/medborgarens behov. Kommunens styrprinciper ska utvecklas med detta som utgångspunkt och de hållbarhetsmål som framgår av Agenda 2030.

- Kommunens verksamheter ska präglas av god kvalitet. En översyn ska genomföras av uppföljningsprocesser i syfte att minska onödig kontroll och detaljstyrning för att bättre ta tillvara medarbetarnas kompetens och skapa kvalitet i tjänsterna.
- Medborgardialogen ska förbättras för ökad delaktighet och ömsesidigt förtroende.
- Ekonomin ska vara i balans och långsiktigt hållbar för att säkerställa välfärd och investeringar i en växande kommun.
- Budgeterat resultat måste innehålla marginaler för att hantera budgetavvikelser och oförutsedda händelser. Budgetprocessen ska utvecklas, bli mer långsiktig och strategisk.
- Kommunens soliditet, d v s andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, bör uppgå till minst 50 %.
- Taxor och avgifter i kommunen ska utformas så att de stimulerar till god hushållning och hållbar utveckling.
- Större investeringar ska föregås av en noggrann prövning. Besluten ska vara väl underbyggda, med bra underlag där det också framgår vilka konsekvenser investeringen får med avseende på framtida driftskostnader. Vid investeringar i lokaler ska, när så är möjligt, stor vikt fästas vid flexibilitet så att lokalernas användning kan ändras över tid.
- Kommunens myndighetsutövning ska vara rättssäker, effektiv och serviceinriktad. Kontakterna med dem som berörs av besluten ska präglas av ett gott bemötande.

- Hel- och majoritetsägda bolag är viktiga delar i kommunkoncernen och ska bidra till samhällsnytta och utveckling av kommunen.
- Jönköpings kommun ska vara en aktiv ägare som ger tydliga ägardirektiv till bolagen. Genom regelbundna ägardialoger ska samhörigheten stärkas.
- Kommunens kompetenser inom bl a finans, juridik, HR, kommunikation och upphandling ska också komma bolagen till del.
- Samverkan mellan bolag och mellan nämnder och bolag ska stärkas. En översyn ska göras i de förvaltningar och bolag som bedriver liknande verksamhet för att ta tillvara kompetens och utrustning som kan nyttjas mer resurseffektivt för största möjliga koncernnytta.

Personalpolitik

Personalpolitik och arbetsledning ska präglas av tillit och förtroende för alla medarbetare. I Jönköpings kommun ska det vara möjligt att utvecklas i sitt arbete.

- En enhetlig arbetsgivarpolitik med gemensamt förhållningssätt bör prägla Jönköpings kommunkoncern.
- Balans ska råda mellan kvinnor och män i ledande positioner. Lönegapet mellan kvinnor och män ska fortsätta minska.
- Ett hälsofrämjande arbete och förebyggande arbetssätt ska bedrivas för att skapa goda arbetsvillkor och bidra till minskad sjukfrånvaro. Goda exempel ska spridas inom kommunkoncernen. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska förbättras, där skyddsombuden har en viktig roll som kräver löpande fortbildning.
- Jönköpings kommun ska vara öppen för att pröva nya arbetstidsmodeller eller former av schemaläggning för att utveckla verksamheter eller för att underlätta rekrytering.
- Alla medarbetare i kommunen ska ha möjligheter till kompetensutveckling och erbjudas jämlika och likvärdiga friskvårdsinsatser.
- Arbetet med rekrytering är av stor betydelse och ska utvecklas.
- Möjlighet ska finnas till kompetensväxling i kommunkoncernen för att behålla kompetens och skapa utvecklingsmöjligheter för chefer och medarbetare.
- Ledarutveckling för samtliga chefer i kommunkoncernen som bygger på kommunens värdegrund och skapar gemensamt förhållningssätt ska påbörjas.
- Jönköpings kommun ska uppmuntra sina medarbetare att genom intraprenader få möjlighet att utveckla sig själva, sin verksamhet och sitt entreprenörskap.

Mänskliga rättigheter / Social hållbarhet

Jönköpings kommun arbetar för att alla ska garanteras lika behandling i kommunens verksamheter. All form av diskriminering ska motverkas. Livsvillkoren för människor ser olika ut till följd av skilda socioekonomiska förutsättningar och det råder påtagliga skillnader mellan olika kommuner. Målsättningen ska vara – och kommunen ska verka för – att livsvillkoren är goda oavsett var man bor i Jönköpings kommun, i olika bostadsområden, kommuner, i stad eller på landsbygd. Inkludering och social trygghet, där samhällets olika aktörer samverkar, är en av förutsättningarna för en långsiktig hållbar social utveckling. Människor måste ha möjlighet till egen försörjning, tillgång till bostad och en känsla av sammanhang.

- Under mandatperioden ska ett program för social hållbarhet tas fram med utgångspunkt från hållbarhetsmålen i Agenda 2030.
- Jönköpings kommun ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete och ta tillvara de styrkor som varje människa bär med sig.
- Nämnder och bolag ska samverka kring frågor om mänskliga rättigheter, jämställdhet och integration och aktivt arbeta för att göra Jönköping till en mer tolerant, öppen, trygg och kreativ kommun.
- Kommunen ska arbeta förebyggande och bekämpa våld i nära relationer.
- Det ska råda nolltolerans mot hedersrelaterat våld. Kunskapen ska öka i kommunens verksamheter för att upptäcka, uppmärksamma och motverka destruktiva hedersstrukturer.
- Genom bred samverkan mellan de kommunala förvaltningarna, tillsammans med bostadsföretag, föreningar, områdespolis och församlingar kan samhällsservicen utvecklas i prioriterade kommundelar.
- Kommunen ska aktivt arbeta för att vidga det offentliga rummet och skapa nya mötesplatser. Folkbiblioteken är en viktig arena för detta.
- Kommunens fritidsgårdar ska vara aktiva i kommunens demokratiarbete där samverkan med föreningsliv ska utvecklas.

Upphandling

Kommunen är en stor kund av varor och tjänster som genom väl genomförda upphandlingar ska göra goda affärer.

- Avtalstrohet och uppföljning av upphandlingar är viktigt för inköpspriser för att säkerställa att förväntad kvalitet kan erhållas.
- Kommunen ska vara ett föredöme och ligga i framkant när det gäller sociala krav, arbetsrättsliga villkor och miljöanpassad upphandling.
- Dagligen serveras många matportioner i våra verksamheter. Kommunen ska genom klokt ställda krav slå vakt om närproducerade/svenska livsmedel som håller hög kvalitet. Andelen ekologiska livsmedel ska öka.
- Jönköpings kommun är en Fairtrade city och ska i upphandlingar beakta de krav som följer med den märkningen.

Regional utveckling

Jönköping som regioncentrum har ett särskilt ansvar och ska bidra till den samlade regionnyttan. Kommunen ska verka för ett förtroendefullt och nära samarbete med Region Jönköpings län.

- Jönköping ser positivt på samarbete och samverkan med andra kommuner för att lösa viktiga uppgifter och för gemensam nytta.
- En fortsatt positiv utveckling för Jönköping University är en angelägenhet för kommunen och bidrar till höjd utbildningsnivå och kompetensutveckling i hela regionen. Jönköping ska vara en attraktiv studentstad och gemensamt med Jönköping University arbeta för att fler studenter stannar kvar i regionen efter sin studietid.
- Kommunen ska arbeta för förbättrad järnvägsinfrastruktur som bidrar till en förstorad arbetsmarknadsregion. Höghastighetsjärnvägen och elektrifiering av Y:et är prioriterade frågor.

- Riksväg 40 är ett viktigt stråk där Jönköpings kommun gemensamt med andra intressenter arbetar för motorvägsstandard mellan Ulricehamn och Jönköping.

Näringsliv

Ett starkt näringsliv är grunden för en stark välfärd. De arbeten som genereras inom det privata näringslivet utgör basen för vår gemensamma välfärd.

- Ett mångfacetterat näringsliv är grunden för en väl fungerande arbetsmarknad. Kommunen ska bidra till ett gott företagsklimat i kommunens alla delar.
- Jönköpings kommun ska vara en aktiv part och ha goda relationer med det samlade näringslivet. Kommunen ska ha en tät och aktiv dialog med näringslivsorganisationer och enskilda näringsidkare. Kommunens förvaltningar ska ge god service, ett gott bemötande och arbeta för en ökad tillgänglighet. Företag som vill etablera sig eller utveckla sin verksamhet i Jönköping behöver få snabb kontakt med näringslivsavdelningen och kan förvänta sig god dialog och snabb återkoppling.
- Kommunens näringslivsavdelning ska vara en naturlig första kontakt för såväl kommunens företagare som för företag utifrån som är intresserade av att etablera sig i Jönköping. Näringslivsavdelningen ska aktivt marknadsföra Jönköping som etableringsort i lämpliga forum.
- Ett digitalt stöd, exempelvis en företagar- och etableringsportal, bör utvecklas, som ett led i att öka service och tillgänglighet.
- Kommunen ska bidra till att det skapas förutsättningar för ett ökat nyföretagande. Science Park, där kommunen är delägare, är ett viktigt verktyg som ges möjligheter att växa. Kommunens samarbete med nyföretagarcentrum ska utvecklas.
- Kvinnors företagande ska stimuleras.
- Kompetensförsörjning är en strategisk fråga för hela näringslivet. Det är av stor vikt att det finns ett bra samarbete mellan branschorganisationer och kommunens utbildningsförvaltning för att forma bra utbildningar som efterfrågas. Samverkan mellan kommunen och högskolan ska utvecklas. Ett nära samarbete mellan näringslivet, näringslivsavdelningen och arbetsmarknadsavdelningen är också av stor vikt för att bidra till kompetensförsörjningen.
- Aktiv näringslivspolitik ska bidra till att bredda näringslivet och få attraktiva arbetsplatser till kommunen. Näringslivet ska uppmuntras att bidra med praktikplatser, arbetsplatsförlagd utbildning, anpassade arbeten och att samverka med högskolan.
- Besöksnäringen skapar många jobb både i stad och på landsbygd och det finns goda förutsättningar att utveckla näringen i Jönköpings kommun. Det finns flera etablerade turistmål som ska ges förutsättningar att utvecklas. Aktiviteter för att stödja affärs- och verksamhetsutveckling inom besöksnäringen ska genomföras.

Landsbygdsutveckling

I Jönköpings kommun ska det vara möjligt att bygga och bo på landsbygden.

Landsbygdsperspektivet ska vara viktigt i kommunens planering och konsekvenserna för landsbygden ska beaktas i kommunens beslutsfattande.

- I landsbygdsområden ska alla möjligheter till samverkan mellan privata och offentliga verksamheter användas för att förbättra tillgängligheten till såväl kommunal som kommersiell service. Kommunen ska kartlägga möjligheterna till – och aktivt verka för – olika samverkanslösningar.
- Kommunen ska vara varsam med den resurs som jordbruksmarken utgör, värna jord- och skogsbruket och verka för Jönköping som ett Grönt kluster och huvudstad för de gröna näringarna i landet.
- Jönköpings kommun ska vara aktiv i det arbete som bedrivs genom Leader och därigenom stödja initiativ från ideella krafter och företag som kan bidra till utveckling i landsbygdsområdena. Möjligheter att söka annat, externt stöd för idéer och utveckling ska beaktas.
- Kommunen ska vara aktiv i arbetet med biosfärsområdet Östra Vätterbranterna och stödja områdets fortsatta utveckling.

Trygghet/säkerhet

Det ska vara tryggt och säkert att växa upp, bo, leva och verka i Jönköping.

- Kommunen ska upprätthålla god beredskap inom områden där risker identifierats och vara rustad för det oväntade.
- Jönköpings kommun ska vara en aktiv part i det välutvecklade regionala samarbetet som rör räddningstjänst och krisberedskap.
- Kommunen vill fördjupa och utveckla samarbetet med polisen, på alla nivåer, för att stärka det brottsförebyggande arbetet, med särskilt fokus på barn och ungdomar.
- Jönköpings kommun ska ha beredskap att möta de krav som följer av totalförsvarets upprustning och värna samverkan med frivilligkrafterna inom civilt försvar.
- Trygghetsskapande och förebyggande åtgärder i våra offentliga miljöer är av stor vikt, exempelvis genom belysning, grönska/häckar eller hur gångstråk utformas.
- Särskild vikt ska fästas vid IT-säkerheten för minskad sårbarhet och ökad robusthet.
- Nytt program för trygghet och säkerhet kommer att tas fram och åtgärder kopplas till arbetet med verksamhets- och investeringsplan (VIP).

Digitalisering/IT

Genom digitalisering har kommunen möjlighet att effektivisera sina interna processer, samtidigt som servicen till kommunmedborgarna förbättras.

- För att kunna dra nytta av digitaliseringens alla fördelar måste kommunen öka kompetensen inom processer och metoder för IT i sina förvaltningar. Digitalisering handlar inte i första hand om teknik, utan om verksamhetsutveckling.
- Kommunens bolag och förvaltningar ska ta lärdom av och inspirera varandra till verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering.
- Jönköpings kommun ska följa utvecklingen inom området och dra nytta av erfarenheter från andra kommuner. Särskild tonvikt ska läggas på administrativt tunga områden såsom försörjningsstöd.
- Arbetet för ökad transparens och att tillgängliggöra offentliga handlingar har hög prioritet.

- Jönköpings kommun bör ha stöd för identifiering så att tjänster som fordrar identifiering/underskrift kan digitaliseras.
- Utbyggnaden av bredband i hela kommunen ska fullföljas.
- Jönköpings kommun ska motverka att samhällets digitalisering skapar nya klyftor. Äldre eller uppväxande barn som hamnar utanför kan leda till långsiktiga, demokratiska problem. Alla måste få kunskaper om hur man klarar sig och lever i det digitaliserade samhället.

Det livslånga lärandet

Utbildning är den viktigaste faktorn för att barn och unga skall lyckas i livet. En fungerande skolgång, med undervisning av god kvalitet ger barn och unga möjligheter att utvecklas som individer. Jönköpings kommun ska ha en likvärdig förskola och skola där alla barn känner sig trygga med möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Skolverksamheten ska verka för att ojämlika uppväxtvillkor så lite som möjligt ska påverka elevernas resultat. Flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. Elever som får möjlighet att fullfölja sin skolgång har med sig en viktig skyddsfaktor mot ett destruktivt och ohälsosamt liv. Alla barn och elever ska förberedas och rustas för vidare studier, arbetsmarknad och samhällsliv. För att säkra kvaliteten i det livslånga lärandet ser Jönköpings kommun hela utbildningskedjan – från förskola via grundskola/grundskola, fritidshem, gymnasieskola/gymnasiesärskola till vuxenutbildning som en helhet och som ska vara av god kvalitet. Kommunen ska säkerställa tillgången av ändamålsenliga och tillgängliga lokaler för sin utbildningsverksamhet. I Jönköpings kommun ska andelen legitimerade lärare vara hög och lärarna ska ha möjlighet att koncentrera sig på sitt läraruppdrag liksom att rektorerna ska kunna fokusera på det pedagogiska ledarskapet. Kommunens olika verksamheter som möter barn och ungdomar ska samverka så att alla får det stöd de behöver.

Förskola

Den likvärdiga skolan börjar redan i förskolan. Förskolan ska erbjuda en trygg miljö som stimulerar till lek, lärande och utveckling. En förskola med hög kvalitet bygger en god grund för det livslånga lärandet. I Jönköpings kommuns förskolor får alla barn möjligheten att utvecklas utifrån sina unika förmågor och förutsättningar och ges det stöd de behöver. Förskolan är viktig också för att ge barn från hem utan studievana ett bättre utgångsläge inför den fortsatta skolgången.

- Hög andel behörig personal, små barngrupper och funktionella lokaler är grundläggande mått på en bra förskola. Barnens behov ska vara i centrum och ligga till grund för barngruppernas utformning. Jönköpings starka position inom dessa områden ska utvecklas vidare.
- Utbildade barnskötare är ett viktigt komplement till förskollärare.
- Förskoleverksamheten ska finnas med tidigt i planeringen av nya bostäder. Lämnat/hämtplatser ska vara trafiksäkra.
- Väntetiden för att få en plats i förskolan i närheten av bostaden ska vara kort.
- Alternativa driftsformer utgör ett viktigt komplement till kommunens egna förskolor.
- Språkundervisning redan i förskolan ger nyanlända barn verktyg att lyckas i grundskolan. Språkförskola ska provas under mandatperioden.
- IT och digitala läromedel ska vara en naturlig del av förskolans verksamhet. IT-kompetens ska vara en del av fortbildningsverksamheten.

- Alla skolformer har ett ansvar för att tidigt upptäcka olika former av funktionsvariationer så att tidiga insatser kan sättas in för att skolgången ska bli så bra som möjligt

Grundskola

För att skolan ska kunna bidra till det jämlika samhället måste den ge alla barn och ungdomar samma möjlighet till kunskap, lärande och utveckling.

- Kommunens utgångspunkt vid fördelning av resurser till skolorna ska vara att elever behöver olika mycket hjälp och att resurser ska fördelas utifrån behov. Likvärdigheten i kunskapsresultat i kommunens skolor ska öka.
- Mindre undervisningsgrupper ska eftersträvas i framför allt de lägre årskurserna.
- Fritidshemmens verksamhet och pedagogiska roll är viktig för barnens och elevernas lärande. Vi vill synliggöra fritidshemmens roll och betydelse i det systematiska kvalitetsarbetet för elevernas lärande och utveckling.
- Grundsärskolans ställning ska stärkas och utvecklas.
- Elevernas möjligheter till medbestämmande och inflytande är en viktig del i FN:s barnkonvention. Alla kommunala skolor ska aktivt arbeta med elevers delaktighet och inflytande.
- Skolan ska tillsammans med elever, föräldrar och det övriga samhället bekämpa alla former av våld, mobbning och kränkande behandling. Skolan ska vara en trygg plats.
- Kulturskolan har stor betydelse genom att förena och bygga broar mellan barn och ungdomar med varierande kulturell och social bakgrund. Kulturskolan ska arbeta i nära samverkan med grundskolan i de olika kommundelarna. Jönköpings kommun ska verka för att tillgängligheten till Kulturskolan ökar.
- Elevhälsans uppdrag är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande och ska därför prioriteras. God hälsa leder till ökat välbefinnande och därmed bättre förutsättningar för lärande. En fördjupad samordning och samverkan med Region Jönköpings län är nödvändig för att elevhälsan och hälso- och sjukvården, utifrån sina respektive uppdrag, ska kunna verka för barnens bästa.
- Kommunens förmåga att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kvalificerade lärare har hög prioritet. Högskolans verksamhetsförlagda utbildningsdel ska tas tillvara.
- Förutsättningarna för rektor att utöva sitt ledarskap ska stärkas. Skolans organisation ska vara tydlig.

Gymnasium

Gymnasieskolan har stor betydelse och ska erbjuda en likvärdig utbildning av god kvalitet och sträva efter att inte bli en spegelbild av segregationen utanför skolan. Avslutad gymnasie-utbildning, med fullständiga betyg, ger ungdomar goda framtidsmöjligheter och minskar påtagligt risken för utanförskap.

- För att ytterligare stärka de kommunala gymnasieskolornas attraktivitet ska gymnasieskolorna utvecklas och stärka sina olika profiler. På så sätt kan den kommunala gymnasieskolan erbjuda ett brett och relevant utbud av gymnasieutbildningar. Genom en förbättrad samordning mellan de kommunala gymnasieskolorna stärks också varje enskild skola.

- Varje undervisningstimme är värdefull för elevers möjlighet att nå kunskapsmålen. Det är därför viktigt att skolan organisatoriskt planerar och bedriver sin undervisning så att den garanterade undervisningstiden uppnås.
- Studie och yrkesvägledningen ska stödja och motivera varje elev utifrån intressen och behov till fortsatt utbildning eller inträde på arbetsmarknaden.
- Otraditionella yrkesval ska uppmuntras, social snedrekrytering motverkas och näringslivets behov tillgodoses genom kontakter med arbetsmarknadens parter.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildning med hög kvalitet är en förutsättning för det livslånga lärandet, omställning, komplettering eller för etablering på arbetsmarknaden.

- Vuxenutbildningen i Jönköpings kommun ska möta de behov som finns och säkerställa att unga och vuxna får möjlighet att vidareutbilda sig.
- Vuxenutbildningen ska erbjuda kompetenshöjande och behörighetsgivande utbildning som utgår från individens behov, förutsättningar och kunskapsnivå och som motsvarar samhällets och arbetslivets krav.
- I syfte att klara framtida kompetensförsörjning behöver kommunen också ha möjlighet att i egen regi bedriva vuxenutbildning.

Arbetsmarknad

Tillgång till kunnig och kompetent arbetskraft spelar en betydande roll för företag och organisationer. Med en fortsatt hög efterfrågan på arbetskraft och svårigheter att få tag på rätt kompetens inom flera sektorer är det avgörande att alla i arbetsför ålder kan delta på arbetsmarknaden. Det är väsentligt för den samhällsekonomiska utvecklingen i stort och samtidigt avgörande för individens frihet och möjligheter att påverka sitt liv. Trots en positiv arbetsmarknad är tröskeln, för att komma tillbaka i arbete, hög för många av dem som under längre tid stått utanför arbetsmarknaden. Personer med gymnasial eller eftergymnasial utbildning har goda möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden samtidigt som svårigheterna är stora för dem som saknar grundläggande utbildning. Arbetsmarknadspolitiken måste därför verka för att de människor som står längst ifrån arbetsmarknaden ska ges snabbare vägar till etablering och egen försörjning. Försörjningsstödet är välfärdssystemens yttersta skyddsnät och med uppgift att träda in tillfälligt vid korta perioder av försörjningsproblem.

- Åtgärder som stödjer människor att komma tillbaka och etablera sig på den ordinarie arbetsmarknaden, genom arbete, praktik och utbildning, ska vara styrande för kommunens arbetsmarknadspolitik.
- Arbetsmarknadsavdelningen (AMA), vuxenutbildningen och socialtjänsten har i uppdrag att gemensamt arbeta med utgångspunkten att ingen med arbetsförmåga ska sakna sysselsättning. Genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska långvarigt bidragsberoende motverkas.
- Åtgärderna ska utgå från enskildas olika behov och vara evidensbaserade.
- Allas rätt till arbete innefattar även personer med funktionsvariationer. Där den ordinarie arbetsmarknaden inte klarar uppdraget är daglig verksamhet och samhällsintegrerad daglig verksamhet ett alternativ.
- Sociala företag ska uppmuntras eftersom det är en bra form för att ge fler arbete.

- Samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska bidra till en tydlig rollfördelning mellan de olika aktörerna.
- Kommunen ska i den mån det är möjligt finansiera arbetsmarknadsåtgärder via externa resurser.
- De kommunala bolagen samt näringslivet ska i större utsträckning involveras i arbetsmarknadspolitiken.
- Kommunens insatser ska utvärderas och vidareutvecklas i syfte att möta de faktiska och aktuella behoven.
- Tidiga insatser, validering, matchning och kunskaper i svenska språket skapar förutsättningar för stabil etablering på arbetsmarknaden.
- Aktiva åtgärder ska bidra till att utrikesfödda kvinnor i högre utsträckning kan etablera sig på arbetsmarknaden.
- Kommunens insatser för att motverka långvarigt bidragsberoende ska utvecklas och effektiviseras.
- Samverkan ska sökas med andra kommuner, statliga myndigheter och andra aktörer inom området i syfte att stödja människor att komma ut på arbetsmarknaden och ersätta passivitet med aktivitet.

Socialpolitik och social trygghet

Tillgången till bostäder, försörjningsmöjligheter och trygghetssystem är viktigt ur ett socialpolitiskt perspektiv. Kommunens insatser inom området utgör komplement till de statliga trygghetssystemen. Kommunens arbetsmarknadsåtgärder, utbildning och bostadsförsörjning är en viktig grund i kommunens socialpolitik. Kommunens socialtjänst utgör också det yttersta skyddsnätet för enskilda som är i behov av bistånd och stöd.

En viktig utgångspunkt för socialpolitiken i Jönköpings kommun är att alla barn ska ha goda uppväxtvillkor. Det förebyggande arbetet ska kännetecknas av tidiga insatser, anpassade efter barnets behov. Politiken ska utgå från en helhetssyn där resurserna på ett effektivt sätt binder samman hem, skola och fritid. Synsättet ska prägla kultur- och fritidsverksamheten, skolan och socialtjänsten som möter barn och unga i olika sammanhang. Likaså har verksamheterna inom samhällsbyggnadsområdet ansvar för att bidra till det förebyggande arbetet genom det sätt man planerar och utvecklar samhället. Samhället ska agera resolut när barn och unga på olika sätt far illa. De senaste åren har kostnaderna för barn och unga som omfattas av placeringar ökat och ansträngningar krävs för att vända denna utveckling.

- Samverkansstrukturen i kommunens verksamheter ska stärkas och vidareutvecklas. Trots olika ansvarsområden ska verksamheterna gemensamt utgå från en helhetssyn där barnets bästa sätts i främsta rummet. Kommunikationsvägarna mellan olika verksamheter ska vara väl kända och fungera enkelt och snabbt.
- I arbetet med barn och unga är det viktigt att ta till vara civilsamhällets resurser och stora engagemang. Kommunen ska ha en väl utvecklad dialog och samarbete med den ideella sektorn, polisen och Regionen.
- Stödet till familjehemmen ska utvecklas. De fyller en viktig funktion för de barn och ungdomar som behöver trygghet i en familjemiljö.

- Kommunen ska ge stöd till enskilda som behöver hjälp till följd av missbruk av alkohol, droger eller som är spelberoende. Ungdomar och unga vuxna är särskilt viktiga målgrupper.
- Olika lösningar ska vidareutvecklas som alternativ till externa placeringar för barn och ungdomar.
- Kommunen ska motverka att barn och unga hamnar i våldsbejakande miljöer. Vid sådana tendenser krävs omedelbart agerande av bl.a. skola, fritid, socialtjänst och polis.

Funktionshinderomsorg

Alla människor oavsett funktionsvariationer ska kunna leva ett rikt och gott liv i Jönköping och uppleva delaktighet, trygghet och frihet. Intentionerna i Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ska fullföljas.

- Val av bostad ska ses som en individuell fråga. Anpassning av ordinarie bostad ska kunna erbjudas den som är i behov av det. Därutöver ska det som komplement finnas andra boendeformer med god kvalitet på omvårdnaden och lokaler.
- Kommunen ska erbjuda korttidsboenden för den som behöver miljöombyte eller när anhöriga behöver avlastning.
- Ett rikt utbud både innehållsmässigt och geografiskt av dagliga verksamheter och träffpunkter ska finnas i vår kommun.
- Den som behöver stöd och hjälp i sin vardag ska i enlighet med lagstiftningen få det i form av personlig assistans, kontaktpersoner, boendestödjare, personliga ombud, ledsagare, gode män och förvaltare.
- Kommuninvånare med funktionsvariationer ska uppleva att de kan leva ett rikt liv med avseende på kultur- och fritidsverksamheter.
- Jönköpings kommun ska på ett konstruktivt sätt se till att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan Försäkringskassan och kommunen. Enskilda ska inte behöva uppleva att de slussas fram och tillbaka mellan olika instanser.
- Många anhöriga tar ett stort ansvar för sina närstående och anhörigstödet behöver därför utvecklas. Möjligheter till avlastning ska finnas liksom olika former av stöd, exempelvis genom anhöriggrupper eller utbildningsinsatser.
- Funktionshinderrörelsen är viktig för att fånga in brukares och anhörigas åsikter och ska därför ges möjlighet till inflytande och delaktighet.
- Den som lever med en funktionsvariation har ofta många kontakter med myndigheter, sjukvård och omsorgen varför möjlighet till en samordnare ska erbjudas.

Äldrepolitik

Äldre ska ses som en resurs, kunna arbeta och ha ett självständigt, aktivt och stimulerande liv. Jönköpings kommuns utgångspunkt är att äldre människor är en viktig kraft i samhällsutvecklingen. Jönköpings kommun ska främja generationsöverbryggande verksamheter. Äldres kunskaper och erfarenheter ska tas tillvara i exempelvis yrkeslivet eller som mentorer till yngre. Åldersdiskriminering ska aktivt motverkas.

Ökad livslängd är en framgång för vårt samhälle. Ingen ska behöva oroa sig för framtiden utan vara förvissade om att det finns omsorg, en plats på äldreboende eller liknande när så behövs. Tillgång till vård, omsorg och boenden för äldre är en fråga om

grundläggande välfärd och trygghet. En äldreomsorg av hög kvalitet utgår från den äldres individuella behov med möjlighet att uppleva samvaro, gemenskap och att efter egen förmåga vara aktiv.

För många äldre är tiden efter det aktiva arbetslivet fyllt av engagemang och omställningen till seniorlivet är odramatiskt. Samtidigt finns det äldre som upplever ensamhet och isolering. Ur ett hälsoperspektiv är det viktigt att minska den upplevda ensamheten.

- Enskilda ska känna trygghet i åldrandet och få det stöd som behövs.
- Uppsökande verksamhet i samverkan med de organisationer som riktar sig till äldre är viktig. Samarbetet mellan kommunen och civilsamhället ska utvecklas för att minska ofrivillig ensamhet.
- Kommunen ska möta de äldre utifrån deras egna preferenser och vardag. Tidiga möten mellan den enskilde och kommunen skapar goda förutsättningar för förebyggande arbete och för att på sikt minska behovet av mer resurskrävande insatser.
- Mer självstyrande hemtjänstgrupper är angeläget.
- Tillgången till det kommunala kultur- och fritidsutbudet ska stärkas.
- Särskilt boende, trygghetsboenden och seniorboenden behövs för att möta behov i olika skeden i livet.
- Genom dialog med berörda intresseorganisationer kan framtidens äldreomsorg och boenden för äldre planeras och utvecklas.
- Ett professionellt förebyggande arbete ska ges större plats i äldreomsorgen.
- Ett kontinuerligt lärande under hela livet gynnar både individ och samhälle.
- Hemtjänsten ska organiseras så att den äldre känner sig trygg i det egna boendet och att kvinnor och män får vård och omsorg på lika villkor.
- Hemtjänsten ska utvecklas så att den enskildes valfrihet av vård- och omsorgsinsatser stärks.
- Kontinuitet i bemanningen skapar trygghet för den äldre och kommunens personalpolitik ska vara anpassad för att möta detta behov. Trygga anställningar ger personalen arbetsro vilket i sin tur ger förbättrade förutsättningar för en verksamhet med hög kvalitet.
- Ett utvecklat samarbete med Regionen med tydlig ansvarsfördelning är en förutsättning för bra verksamhet. All vård och omsorg i hemmet ska teambaseras och utgå från ett individcentrerat vård- och omsorgsbehov där hemtjänst och hemsjukvård samverkar.
- Anhöriga gör en viktig insats och varje anhörigsituation är unik. Det är därför viktigt att anhörigvården utgår ifrån den enskildes möjligheter och förutsättningar och att det finns en tillit till och trygghet i att det offentliga kan erbjuda en kvalitativ vård och omsorg. Möjligheten till stöd och avlastning för dem som vårdar sina anhöriga ska förstärkas.

Kultur

Kulturen bidrar till att skapa ett rikare samhälle att leva i och är en viktig del av välfärden. Kulturen är en drivkraft för den demokratiska utvecklingen och utgör en arena och grund för samtal och debatt. En vital kultur är en förutsättning för ett levande och demokratiskt samhälle. Kulturen ger människan verktyg att förstå, ifrågasätta och se

på samhället ur nya perspektiv. När människor utövar eller tar del av kultur föds nya idéer som kommer samhället till godo.

- Konsten ska vara ett naturligt inslag i den offentliga miljön, i alla kommun-
delar. De goda exempel som finns redan idag ska lyftas och Jönköpings
kommun ska aktivt utveckla möjligheter och miljöer för konst och
konstutställningar. Kommunalt ägd konst ska underhållas och tillgängliggöras
för kommuninvånarna.
- Kommunen ska ha en öppen och tillåtande attityd till det fria kulturlivet, som
en viktig del i demokratin.
- Genom sänkta trösklar till kulturskolan får fler barn möjligheter att uttrycka
sig i bild, musik, ord och rörelse. Kulturskolans konstformer utgör en viktig
grund för kommunens kulturliv nu och i framtiden.
- Genom mer samarbete och enklare regler ska kommunen stödja de ideella
föreningarnas och lokala kulturaktörernas verksamhet.
- Folkbibliotekens viktiga roll i lokalsamhället ska värnas och utvecklas genom
att pröva olika, lokalt anpassade, samverkansformer. Kommunen ska arbeta
för att öka tillgängligheten till bibliotekstjänster.
- Offentlig konst och utsmyckning är en viktig del av vårt offentliga rum. När vi
bygger nya stadsdelar måste såväl offentliga som privata byggaktörer ta
ansvar för konstillallation och utsmyckning i utrymmet mellan bostäderna.
- Den offentliga konsten måste ges möjlighet att utmana och skava. Långsiktigt
underhåll av kommunens konst är nödvändig.
- De klassiska konstformerna ska kunna utövas och upplevas i kommunen och
nya konstformer som exempelvis digitalkultur ska bejakas.
- Folkbildningen genom bl a studieförbunden ska ha frihet och möjlighet att
utvecklas.

Ideell sektor / Föreningsliv

Människors engagemang är väsentligt för samhällsutvecklingen. Den tar sig ofta uttryck
i att människor går samman i nätverk eller föreningar för att utifrån en idé påverka
utvecklingen, bidra till samhällsnyttan eller bidra till ett meningsfullt liv. Kommunen
ska stödja, ta vara på och visa tilltro till ideellt engagemang.

- Föreningarna har stor betydelse för den enskilda personen och för samhället i
stort, ett aktivt föreningsliv ger ökad kunskap, hälsa och gemenskap för den
enskilde. De är viktiga för integrationen och är en motkraft mot de krafter som
vill urholka demokratin i vårt samhälle.
- Såväl idrotten som kulturen bärs till stor del upp av vårt breda och väl
utvecklade föreningsliv. Jönköpings kommun ska aktivt stödja de ideella
föreningarnas verksamhet och utveckling med hjälp av bidrag, samverkan och
dialog.
- Fler barn och ungdomar ska kunna delta, särskild vikt läggs vid flickors
deltagande och möjligheter att utöva sin idrott eller kulturella verksamhet.
- Anläggningar är av stor vikt för att tillgodose föreningslivets behov. Då det
ofta innebär stora investeringar ska kommunen i samverkan med
föreningslivet sträva efter kostnadseffektiva och flexibla lösningar.

- Föreningar som exempelvis arbetar med barn och unga eller med bostadssociala frågor ska ges goda förutsättningar för att arbeta långsiktigt och förebyggande.
- Den kraft och erfarenhet som finns i den ideella sektorn tas tillvara. Kommunen ska vara öppen för idéburet offentligt partnerskap.

Samhällsbygget

Antalet invånare i kommunen ökar och det är viktigt att infrastruktur och bostadsbyggande utvecklas i takt med befolkningsökningen. Jönköping ska vara en ekonomiskt, socialt, kulturellt och miljömässigt hållbar kommun. Det, liksom tillgänglighet för alla, ska vara vägledande i den kommunala planeringen. Ett arbete med en utbyggnadsstrategi med sikte på 200 000 invånare ska påbörjas. Alla delar av kommunen ska ha förutsättningar att utvecklas och växa.

Stadskärnan ska stärkas och omvandlingsarbetet runt Munksjön fortsätter. Ett fortsatt arbete med kommun- och stadsdelsutveckling är angeläget för att stärka trivsel och sammanhållning. Samhällsbygget handlar inte bara om fysisk gestaltning utan också om livet mellan husen, om kultur, mötesplatser och upplevelser.

Mark- och planpolitik

I en växande kommun är tillgången till och rådighet över mark en förutsättning för utvecklingen av bostäder, arbetsplatser och kommunal service.

- Arbetet med att öka kommunens markinnehav ska prioriteras. Genom markförvärv skapas förutsättningar för bostäder och nyetablering av verksamheter och vidareutveckling av befintliga företag i hela kommunen.
- Samverkan mellan stadsbyggnadskontoret, tekniska kontoret och näringslivsavdelningen ska säkra tillskapandet av attraktiva tomter.
- Tekniska kontoret ska vara en aktiv part på fastighetsmarknaden i alla delar av kommunen. Särskild vikt ska läggas vid större områden som kan utvecklas till samhällen med funktionell service eller ligger i anslutning till liknande områden. Man ska även identifiera fastigheter som kan användas som bytesobjekt vid kommande exploatering.
- Kommunen ska sträva efter att brukningsvärd jordbruksmark i princip ska reserveras för jordbruksändamål. Det pågår en kartläggning och värdering av Jordbruksmarkens värde i Jönköpings kommun. Programmet ska utgöra ett underlag för kommande översiktsplan.
- Uppdatering av översiktsplanen ska identifiera lämpliga platser för fortsatt byggnation av bostäder och verksamheter med hänsyn till värdering av jordbruksmarken och infrastrukturen.
- Ett intensifierat arbete kring E4:an genom Jönköpings ska göras tillsammans med Trafikverket. Arbetet syftar till att finna framtida hållbara lösningar för att minska buller, barriäreffekter och miljörisker.

Bostäder

En avgörande fråga för kommunens utveckling är ett samhällsbygge som innebär att flera bostäder byggs och att det finns service och fungerande infrastruktur i alla delar av kommunen. Bostäder är en viktig del av välfärdspolitiken.

- Kommunens samhällsplanering ska bygga på en långsiktig hållbar utveckling med hänsyn till ekonomiska, miljömässiga, sociala och kulturella värden.
- Kommunen ska planera för variationsrika bostadsområden, där alla kan bo och trivas under hela livet, med olika hustyper och storlekar men också med olika upplåtelseformer.
- Utrymme för föreningsliv ska vara en naturlig del av stadsplaneringen.
- Möjlighet till rörelse, aktivitet och möten ska beaktas vid utvecklingen av nya bostadsområden liksom närhet till parker och skogsområden för rekreation och fritidsaktiviteter.
- Jönköpings kommun ska verka för att träbyggnationen ska öka i kommunen, för att ta till vara på klimatsmarta lösningar och minskad klimatpåverkan, men även eftersom Jönköping är en del av skogsregionen.
- De kommunala bostadsbolagen ska erbjuda goda bostäder till rimliga kostnader i kommunens alla delar. Bolagen ska också vara ett föredöme genom att ta ett socialt ansvar för att invånare som står långt ifrån bostadsmarknaden ska få en möjlighet till egen bostad.
- Flera byggaktörer ska ges möjlighet att mer ta aktiv del i och själva utföra större del av processen vid framtagandet av detaljplaner.

Hållbart resande

Kommunen ska verka för en modern och hållbar utveckling där hela kommunen ges förutsättningar för tillväxt. I detta ingår satsningar på en modern infrastruktur för hållbart resande som bidrar till att kollektivtrafik, gång- och cykel prioriteras.

- I en växande kommun är det nödvändigt att arbeta med hållbart resande. Alla trafikslagen behöver god tillgänglighet då Jönköping är ett viktigt regioncentrum. Gång, cykel och kollektivtrafik ska ta en ökande andel av trafiken.
- Under mandatperioden ska vi fortsätta utveckla och binda samman cykelvägnätet i linje med det antagna cykelprogrammet. Nya bostadsområden ska integreras i kommunens cykelvägnät. Där det är möjligt ska gång och cykelvägar separeras. När vi bygger nya huvudcykelstråk ska dessa vara separerade från övriga trafikslag.
- Drift och underhåll av gång- och cykelvägar, särskilt huvudcykelstråk, ska förbättras i syfte att förlänga cykelsäsongen och göra det säkrare.
- Kommunen ska skyndsamt utvärdera kommunens sopsaltning på huvudcykelstråk.
- Cykelparkeringar ska finnas vid större arbetsplatser och målpunkter.
- Kommunen och JLT har tillsammans arbetat fram en avsiktsförklaring som ska bidra till ett mer hållbart resande. För fortsatt utveckling av kollektivtrafiken ska arbetet med fler och tätare turer, fysisk framkomlighet och beteendepåverkande insatser fortsätta.
- Vid planeringen av nya bostadsområden och större verksamhetsområden ska särskild vikt läggas vid tillgängligheten till kollektivtrafik.
- Kommunen ska under mandatperioden anlägga ytterligare infartsparkeringar. Planering ska ske i samråd med Jönköpings Länstrafik och i anslutning till huvudcykelstråk.
- Under denna mandatperiod ska vi verka för att införa hyrcykelsystem som ska komplettera kollektivtrafiken vid både infartsparkeringar och vid större målpunkter.

- En förstudie ska göras kring möjlig framtida användning av järnvägsspåret mellan Jönköping och Månsarp.
- Jönköpings kommun ska arbeta för att på befintlig järnväg genom Jönköping skapa goda pendlingsmöjligheter på sträckan Bankeryd-Jönköping-A6-Tenhult.
- Biltrafiken ska ges möjlighet att fördela sig och silas genom stadskärnan för jämnare trafikflöde och för att undvika överbelastning och luftkvalitetsproblem på ett fåtal stråk.

Den gröna kommunen

Tillgång till skog och parker har stor betydelse för människors fysiska och psykiska hälsa och välbefinnande. Skydd av natur är viktig för att bevara naturmiljöer för framtida generationer.

- Kommunens parker och grönytor ska försätta att utvecklas, flera sommargåtor och trädgårdsparkeringar ska skapas.
- Vackra planteringar, stadsodlingar och koloniområden ska vara återkommande inslag runt om i kommunen.
- Under mandatperioden ska ett helhetsgrepp tas runt ”Vision Vättern”. Visionen ska bidra till att det finns attraktioner längs hela vätterstranden från Bankeryd till Gränna.
- I anslutning till kommunens förskolor, skolor och äldreboende ska det, där det är möjligt, finnas odlingslotter.
- Nya naturreservat inrättas när reservatsskötseln kan säkerställas.

Klimat och miljö

Jönköpings kommun ska bidra till omställningen till ett fossilfritt samhälle och att Sverige uppfyller sina åtaganden i Parisavtalet.

- Kommunen ska verka för fler fossilfria fordonspooler.
- Kommunens ska succesivt byta ut alla bensin- och dieseldrivna fordon till fossilfria.
- Möjligheterna att införa miljözoner i centrala Jönköping ska utredas.
- Biogas är en viktig pusselbit i omställningen till ett fossilfritt samhälle. Kommunen ska verka för att flera biogasstationer etableras i kommunen.
- Kommunen ska vid nybyggnation alltid pröva möjligheten att installera solceller. På befintliga byggnader installeras solceller där det är lämpligt.
- Avfallstrappan är vägledande för kommunens avfallshantering, vilket innebär att förebygga avfall, återanvända, återvinna, energiåtervinna och deponera avfall ska prioriteras i nämnd ordning.
- Kommunen ska verka för en hållbar konsumtion. Informationskampanjer riktade till allmänheten kommer att genomföras under mandatperioden. Inom kommunens egna verksamheter ska matsvinnet minska.
- Kommunen ska arbeta för att minska utsläpp av bland annat mikroplaster, svårnedbrytbara kemiska föreningar och läkemedelsrester för att värna vårt vatten.
- Jönköpings kommun kommer under mandatperioden, inom ramen för Program för hållbar utveckling, genomföra ett utvecklat målarbete inom klimatområdet med utgångspunkt i en koldioxidbudget som bidrar till att Sverige lever upp till sina åtaganden enligt Parisavtalet.

Luft-, vatten- och markföroreningar

Rent vatten, frisk luft och giftfri miljö är en förutsättning för goda livsbetingelser.

- Ett aktivt arbete ska bedrivas för att motverka luftföroreningar.
- Vättern är kommunens viktigaste vattentäkt och kommunen ska därför arbeta för att sjön skyddas från utsläpp och föroreningar. Risker ska elimineras som kan innebära att Vättern påverkas negativt, exempelvis genom gruvverksamhet. Reningen av Barnarpsjön ska fortsätta och målet är hitta lämpliga åtgärder för att förbättra Munksjöns status och att verka för att restaurera andra förorenade sjöar.
- Målet om en giftfri miljö ska efterlevas och förorenad mark successivt saneras.